

VIỆN NGHIÊN CỨU KHOA HỌC HÀNH CHÍNH THÍ ĐIỂM THÀNH CÔNG MÔ HÌNH CUNG CẤP DỊCH VỤ CÔNG THEO NHU CẦU XÃ HỘI

ĐẶNG THÀNH LÊ*

1. Tiên phong đổi mới mô hình và cách thức hoạt động

Viện Nghiên cứu Khoa học hành chính (viết tắt là Viện) được thành lập năm 1992 với tên ban đầu là Viện Nghiên cứu Hành chính trực thuộc Học viện Hành chính Quốc gia (HCQG), có chức năng tổ chức nghiên cứu khoa học (NCKH) về hành chính, quản lý nhà nước, chính sách công, cung cấp dịch vụ công và tư vấn chính sách cho Đảng, Nhà nước và Bộ Nội vụ. Viện là đơn vị sử dụng ngân sách trực thuộc Học viện HCQG, có con dấu và tài khoản riêng tại Kho bạc Nhà nước để thực hiện các giao dịch, công tác chuyên môn theo quy định của pháp luật và của Học viện. Cơ cấu tổ chức của Viện hiện có: lãnh đạo Viện (Viện trưởng và 2 Phó Viện trưởng), 4 phòng chức năng (gồm: Quản lý khoa học; Nghiên cứu; Đào tạo, bồi dưỡng và Tư vấn hành chính; Hành chính và Kế toán, tài vụ). Đội ngũ nhân sự có 21 viên chức, người lao động, trong đó có 5 tiến sỹ, 14 thạc sỹ và 2 cử nhân.

Trong suốt quá trình xây dựng và phát triển, Viện đã luôn chủ động đổi mới và từng bước thích ứng có hiệu quả đối với những thay đổi của điều kiện mới. Từ đơn vị hoạt động chủ yếu theo cơ chế bao cấp trong những năm đầu thành lập, Viện là một trong những đơn vị sự nghiệp đầu tiên của Học

viện áp dụng cơ chế tự chủ một phần và từng bước tiến tới tự chủ về tài chính. Giai đoạn trước tháng 11/2017, hoạt động của Viện được biết đến chủ yếu là giúp Giám đốc Học viện thực hiện quản lý hành chính về công tác khoa học của Học viện và do Học viện bảo đảm toàn bộ kinh phí hoạt động. Từ tháng 11/2017 đến nay, thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập, Viện đã chủ động đề xuất được thực hiện thí điểm cung cấp dịch vụ công trong hoạt động bồi dưỡng theo nhu cầu xã hội.

Để thực hiện chủ trương này, lãnh đạo Viện xác định việc cần làm ngay là phải xây dựng cho được tính chuyên nghiệp ngay trong quản trị nội bộ thì mới bảo đảm được các yêu cầu về cung cấp dịch vụ công chất lượng cao trong bối cảnh cạnh tranh gay gắt. Viện đã sớm xác lập thể chế quản lý hiệu quả và xây dựng tác phong chuyên nghiệp trong cung cấp dịch vụ công của cán bộ, viên chức và người lao động. Điều này được minh

* TS, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Khoa học hành chính, Học viện Hành chính Quốc gia

chúng rõ nét thông qua việc đi đầu trong áp dụng Hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn Việt Nam ISO 9001:2015 đối với lĩnh vực khoa học - công nghệ (KHCCN) hành chính trong quản trị nội bộ của Viện và thực hiện chăm công bằng máy quét vân tay từ năm 2017. Với việc tiên phong áp dụng kiến thức quản lý mới, Viện đã được ghi nhận là một trong số ít các tổ chức KHCCN trong lĩnh vực khoa học xã hội nhân văn của cả nước áp dụng liên tục, hiệu quả Hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn Việt Nam ISO 9001:2015 trong quản trị nội bộ. Từ đó, duy trì được kỷ luật, kỷ cương hành chính, xây dựng tác phong làm việc chuyên nghiệp, hiệu quả của đội ngũ nhân sự của Viện.

Bên cạnh đó, Viện cũng chủ động tích cực hoàn thiện thể chế quản lý theo thẩm quyền và thực hiện nề nếp các hoạt động lãnh đạo cũng như công tác chuyên môn, cụ thể: (1) Xây dựng và ban hành Quy chế quản lý hoạt động mở lớp theo nhu cầu xã hội của Viện; (2) Họp giao ban định kỳ hàng tháng và theo chuyên đề để kịp thời xử lý các vấn đề phát sinh, sớm đưa hoạt động này đi vào nề nếp ngay từ đầu theo hướng chuyên nghiệp, hiệu quả; (3) Thực hiện chế độ phân công cụ thể nhiệm vụ cho từng cá nhân trong quá trình thực hiện hoạt động bồi dưỡng theo nhu cầu xã hội. Xây dựng kế hoạch mở lớp hàng năm, trong đó giao chỉ tiêu mở lớp cho các viên chức lãnh đạo của Viện để phát huy năng lực, vai trò lãnh đạo, tính gương mẫu trong quá trình thực hiện nhiệm vụ này.

Nhờ những nỗ lực và quyết tâm đổi mới quản trị nội bộ theo hướng chuyên nghiệp hóa, đội ngũ viên chức, người lao động của Viện đã sớm định hình được tác phong chuyên nghiệp, hiệu quả trong quá trình lập hồ sơ mở lớp, hồ sơ học tập, các hoạt động thanh, quyết toán, bảo đảm yêu cầu hướng đến chất lượng, giữ uy tín với đối tác và hỗ trợ học viên tối đa. Đặc biệt, Viện là đơn vị đầu tiên của Học viện có kỹ năng, kinh nghiệm lập hồ sơ, tham gia đấu thầu thành

công nhiều gói thầu bồi dưỡng, tiếp tục phát huy kinh nghiệm trong việc lập các hồ sơ tham gia tuyển chọn các nhiệm vụ KHCCN các cấp. Từ tháng 5/2022, Viện đã đưa vào sử dụng Cổng thông tin điện tử của Viện (<https://khoaehochanhchinh.vn>). Đây là kênh chính thức kết hợp hệ thống quản trị dữ liệu khoa học trực tuyến nhằm kịp thời cung cấp thông tin, xây dựng cơ sở dữ liệu khoa học, đăng tải kết quả nghiên cứu của Học viện HCQG.

Cùng với việc chú trọng chuyên nghiệp hóa về quản trị nội bộ, Viện còn chủ động đổi mới hoạt động bồi dưỡng theo hướng gắn chặt với việc phát hiện, phối hợp nghiên cứu nhằm kịp thời cung cấp các luận cứ khoa học và thực tiễn, phục vụ trực tiếp cho quá trình hoạch định chính sách cũng như nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước ở các bộ, ngành và địa phương. Thống kê giai đoạn từ năm 2017 - 2022, Viện đã chủ trì 6 đề tài khoa học cấp tỉnh (Đắk Lắk, Quảng Bình, Hải Phòng, Lạng Sơn). Đặc biệt, riêng trong năm 2022, Viện là đơn vị chủ trì 2 đề tài cấp quốc gia triển khai trong giai đoạn 2022 - 2025 nhằm kịp thời cung cấp luận cứ khoa học, luận cứ thực tiễn quan trọng cho Đảng, Nhà nước trong xây dựng và phát triển đất nước. Chính những thay đổi cơ bản này, Viện nhận được sự ghi nhận, đánh giá cao của các sở Nội vụ, sở KHCCN các tỉnh và đối tác mở lớp, tiếp tục khẳng định thương hiệu của Học viện HCQG và Viện, mở ra nhiều cơ hội để triển khai các hoạt động NCKH.

2. Ghi dấu ấn bằng những thành quả tích cực

Trước hết, về hoạt động phối hợp nghiên cứu và tư vấn chính sách.

Viện đã nắm bắt cơ hội, tiếp cận với các bộ, ngành và địa phương để tìm hiểu, đề xuất định hướng nghiên cứu, phối hợp triển khai các hoạt động NCKH giúp các bộ, ngành, địa phương nâng cao chất lượng hoạch định chính sách, tăng cường hiệu lực, hiệu quả

công tác quản lý nhà nước về ngành và lĩnh vực. Việc phối hợp NCKH cũng giúp cho nhiều nhà khoa học của Học viện có điều kiện nâng cao năng lực NCKH khi thực hiện nghiên cứu bám sát thực tiễn, tạo tiền đề để Học viện thực hiện tốt nhiệm vụ tư vấn chính sách cho Bộ Nội vụ và Chính phủ.

Nhằm tạo diễn đàn khoa học, định hướng hoạt động NCKH của Học viện và nâng cao năng lực quản lý khoa học của Viện với việc mở rộng mối quan hệ đối tác.

Từ năm 2017 đến nay, Viện đã chủ động đề xuất tham mưu nhiều chủ đề có tính thời sự cao về lý luận và thực tiễn để Học viện tổ chức nhiều hội thảo khoa học quốc tế, quốc gia, kinh phí từ nguồn xã hội hóa. Đặc biệt trong bối cảnh kinh phí ngân sách hạn chế, Viện đã huy động được hàng tỷ đồng cho xuất bản theo hình thức Trung ương đặt hàng. Qua đó, đã có sức lan tỏa lớn trên phạm vi toàn quốc, trực tiếp hỗ trợ các giảng viên công bố các công trình khoa học, có đủ điều kiện hướng dẫn khoa học nghiên cứu sinh.

Thứ hai, về hoạt động đào tạo, bồi dưỡng.

Trước bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt và nhiều thách thức trong tổ chức triển khai các hoạt động NCKH, đồng thời, là đơn vị sự nghiệp quy mô nhỏ, không có lợi thế về tính tự chủ, địa vị pháp lý cao như các viện nghiên cứu khác, song Viện đã đạt những kết quả đáng kể trong hoạt động đào tạo, bồi dưỡng, trong đó đã cung cấp dịch vụ tổ chức 337 lớp bồi dưỡng, với 24.083 học viên, bình quân khoảng 70 lớp/năm, trên địa bàn khắp cả nước, nhiều nơi ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, đặc biệt, còn là đơn vị đi đầu trong việc mở các lớp bồi dưỡng trực tuyến, góp phần thực hiện có hiệu quả công tác phòng, chống dịch Covid-19.

Thứ ba, về hoạt động NCKH.

Trong quá trình mở lớp bồi dưỡng, Viện chủ động bám sát các bộ, ngành và địa phương để tiếp nhận thông tin, đồng thời thường xuyên cung cấp thông tin, hỗ trợ các

nhà khoa học của Học viện tham gia đề xuất định hướng nghiên cứu, tham gia tuyển chọn thực hiện các nhiệm vụ KHCN các cấp, đặc biệt là nhiệm vụ khoa học cấp quốc gia, cấp tỉnh. Viện đã trực tiếp gửi giấy mời tham gia đề xuất đến các nhà khoa học trong và ngoài Học viện đối với những nhiệm vụ thiết thực, liên quan trực tiếp đến công tác nghiên cứu; đào tạo, bồi dưỡng của Học viện.

Viện đã đẩy mạnh các hoạt động NCKH, chủ trì hoàn thành 5 đề tài cấp tỉnh, kịp thời cung cấp các luận cứ khoa học nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước của các địa phương; đồng thời, chủ trì triển khai 2 đề tài khoa học cấp quốc gia (từ năm 2022 - 2024), 1 đề tài cấp tỉnh (2022 - 2023) với tổng kinh phí khoảng 8,650 tỷ đồng. Cùng với đó, chủ động đề xuất các chủ đề, tổ chức được 5 hội thảo khoa học quốc tế, quốc gia (kinh phí được huy động từ nguồn xã hội hóa).

Năng lực tổ chức NCKH của Viện được tăng cường với việc viên chức, người lao động được khuyến khích tham gia học các lớp bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng trong quản lý; hỗ trợ, tạo điều kiện để các viên chức học cao học, nghiên cứu sinh. Viên chức, người lao động của Viện tích cực tham gia hoạt động NCKH với kết quả nghiên cứu có chất lượng cao. Từ năm 2016 đến nay, có 1 chủ nhiệm đề tài cấp quốc gia, 18 chủ nhiệm đề tài cấp cơ sở, 5 đề tài khoa học cấp bộ, cấp tỉnh; đồng thời là thành viên của nhiều đề tài khoa học các cấp; xuất bản nhiều bài báo khoa học có giá trị. Nhiều viên chức của Viện tích cực tham gia biên soạn các giáo trình đào tạo đại học và sau đại học, tài liệu bồi dưỡng của Học viện.

Viện cũng đã trực tiếp lập hồ sơ tham gia tuyển chọn và chủ trì hoàn thành nghiệm thu 5 đề tài cấp tỉnh và đang chủ trì triển khai 2 đề tài cấp quốc gia thực hiện từ năm 2022 - 2024 và 1 đề tài cấp tỉnh thực hiện trong năm 2022. Kinh phí thực hiện của các đề tài này gần 14 tỷ đồng, có sự tham gia của hơn 100 nhà khoa học của Học viện. Đây cũng là cơ

hội để các viên chức, người lao động của Viện tham gia trực tiếp hoạt động NCKH các đề tài cấp tỉnh, góp phần nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng NCKH và kết quả nghiên cứu này được các địa phương ghi nhận và đánh giá cao.

Thời gian tới, Viện tiếp tục đề xuất, chủ động đăng ký nhiệm vụ KHCN cấp Bộ, cấp tỉnh (từ 10 - 15 nhiệm vụ/năm, phần đầu được giao chủ trì từ 3 - 5 nhiệm vụ/năm), đồng thời đề xuất cơ chế thu hút, khuyến khích đội ngũ chuyên gia, các nhà khoa học, tăng cường và đổi mới quản lý hoạt động khoa học, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho việc tổ chức, triển khai, thực hiện các nhiệm vụ KHCN các cấp.

Thứ tư, về tạo thêm việc làm và nguồn thu sự nghiệp, bảo đảm thực hiện tự chủ về tài chính.

Nhờ quá trình đẩy mạnh hoạt động cung ứng dịch vụ công theo nhu cầu xã hội một cách hiệu quả, năng lực NCKH của Viện nói riêng và của Học viện HCQG ngày càng được cải thiện và nâng cao. Công việc và nguồn thu từ các hoạt động nghiên cứu khoa học và đào tạo, bồi dưỡng cũng từ đó được tăng lên đáng kể. Tổng doanh thu sự nghiệp giai đoạn 2017 - 2021 của Viện là 48,902 tỷ đồng, trong đó có khoảng 2,435 tỷ đồng từ hoạt động NCKH. Riêng năm 2022, theo kế hoạch doanh thu sẽ đạt khoảng 20 tỷ đồng, trong đó: (1) Nhiệm vụ NCKH cấp quốc gia: 8,250 tỷ đồng, cấp Bộ: 1,650 tỷ đồng, cấp cơ sở: 1,912 tỷ đồng; (2) Nhiệm vụ mở lớp bồi dưỡng theo nhu cầu xã hội khoảng 9,5 tỷ đồng. Nguồn thu này sau khi cân đối chi trả các chi phí trực tiếp đã bù được gần 60% chi thường xuyên của Viện theo cơ chế tự chủ. Viện cũng đã trích lập được các quỹ theo quy định, như: Quỹ Phát triển sự nghiệp, Quỹ Ổn định thu nhập, Quỹ Chi cải cách tiền lương, Quỹ Khen thưởng, Quỹ Phúc lợi để thực hiện chi trả theo quy định của Học viện, tăng thu nhập cho người lao động (các giảng viên và các nhà khoa học, quản lý).

Những kết quả hoạt động trong việc cung ứng dịch vụ công theo nhu cầu xã hội đối với hoạt động bồi dưỡng và NCKH của Viện đã được Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện HCQG ghi nhận và đánh giá cao. Viện cũng là một trong số rất ít đơn vị tiêu biểu được nhiều đơn vị đến học hỏi, trao đổi kinh nghiệm trong quản lý và cung ứng các dịch vụ công về bồi dưỡng và NCKH.

3. Tạo tiền đề cùng Học viện Hành chính Quốc gia phát triển vững mạnh

Với vai trò là đơn vị tham mưu và giúp lãnh đạo Học viện HCQG về quản lý các hoạt động NCKH, Viện cần tiếp tục phát huy những kết quả đạt được khắc phục những hạn chế, bất cập, tập trung ưu tiên thực hiện một số nhiệm vụ chủ yếu sau đây:

Một là, hoàn thiện tổ chức, cơ chế quản lý hoạt động KHCN: tập trung nguồn lực kiện toàn cơ cấu tổ chức Viện bảo đảm các yêu cầu, hoạt động của tổ chức KHCN của Học viện theo Giấy chứng nhận đăng ký của Bộ KHCN. Hoàn thiện các quy định quản lý hoạt động KHCN của Học viện phù hợp với yêu cầu thực tế. Đồng thời, tăng cường các nguồn lực tài chính cho NCKH; thực hiện đa dạng hóa các nguồn chi NCKH; tăng kinh phí từ nguồn ngân sách nhà nước; kinh phí từ các đề tài NCKH các cấp; từ nguồn thu sự nghiệp của Học viện và nguồn dịch vụ, xã hội hóa về KHCN.

Hai là, nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động KHCN: Viện tiếp tục duy trì hiệu quả quản lý hoạt động KHCN theo tiêu chuẩn ISO: 9001 với một quy trình chuyên nghiệp đã được xây dựng. Bên cạnh đó, chủ động tham mưu cho lãnh đạo Học viện tổ chức các hội nghị, hội thảo, tọa đàm khoa học (cấp quốc gia, khu vực, quốc tế) về các chủ đề thời sự, cấp thiết nhằm trao đổi kinh nghiệm, học thuật, cung cấp luận cứ khoa học, nâng cao năng lực NCKH cho đội ngũ giảng viên, viên chức thuộc Học viện. Cùng với đó, ưu tiên ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý và NCKH.

Ba là, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực KHCN: chủ động xây dựng và phát triển đội ngũ nhân sự hiện tại của Viện, đồng thời tham mưu cho lãnh đạo Học viện xây dựng các cơ chế khuyến khích và huy động đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên, viên chức làm công tác NCKH tại các khoa, ban, đơn vị. Sử dụng hiệu quả nguồn nhân lực KHCN bảo đảm mục tiêu, yêu cầu về số lượng và chất lượng, đáp ứng quá trình phát triển KHCN của Học viện. Tham mưu, đề xuất xây dựng kế hoạch và tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đạo đức nghề nghiệp, tin học, ngoại ngữ (tập trung chủ yếu vào tiếng Anh ở cấp độ cao để viết bài báo và tham dự hội thảo quốc tế và các ngoại ngữ khác...) cho đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên, viên chức làm công tác NCKH. Đồng thời, đề xuất với lãnh đạo Học viện xây dựng cơ chế đãi ngộ, thu hút đội ngũ chuyên gia, các nhà khoa học là lãnh đạo các cấp thuộc Bộ, ngành Nội vụ; giảng viên, nghiên cứu viên trong và ngoài Học viện có uy tín, năng lực tham gia tư vấn và tổ chức thực hiện các nhiệm vụ KHCN của Học viện.

Bốn là, nâng cao chất lượng sản phẩm KHCN: tham mưu cho lãnh đạo Học viện xây dựng cơ chế để khẳng định vai trò, trách nhiệm của cá nhân, đơn vị trong việc đăng ký nhiệm vụ KHCN các cấp; Hội đồng Khoa học và Đào tạo, các thành viên Hội đồng trong xét duyệt, tuyển chọn nhiệm vụ KHCN; trách nhiệm của chủ nhiệm đề tài, đề án trong việc bảo đảm tiến độ, chất lượng theo quy định; trách nhiệm của các thành viên Hội đồng đánh giá, nghiệm thu kết quả thực hiện đề tài, đề án. Khuyến khích giảng viên, nghiên cứu viên, viên chức nghiên cứu, công bố công trình khoa học trên các Tạp chí thuộc cơ sở dữ liệu Scopus và ISI. Đây là cơ sở để bảo đảm các sản phẩm khoa học có chất lượng, có tính ứng dụng vào thực tiễn, đặc biệt là ứng dụng vào trong hoạt động đào

tao, bồi dưỡng của Học viện và các lĩnh vực quản lý nhà nước.

Năm là, hỗ trợ, đăng ký thực hiện các nhiệm vụ KHCN: chủ động, phối hợp với lãnh đạo các đơn vị, khoa, ban, có trách nhiệm triển khai, hướng dẫn các quy trình, thủ tục liên quan đến việc đăng ký và thực hiện các nhiệm vụ KHCN cho các cá nhân, đơn vị tham gia bảo đảm yêu cầu, tiến độ theo quy định; hỗ trợ về hồ sơ pháp lý và các thủ tục liên quan đến việc đăng ký, triển khai thực hiện các nhiệm vụ. Cùng với đó, khuyến khích các cá nhân, đơn vị tham gia thực hiện các nhiệm vụ KHCN cấp bộ, tỉnh, cấp quốc gia.

Sáu là, hiện đại hóa cơ sở vật chất phục vụ hoạt động KHCN: đề xuất với các cấp lãnh đạo hỗ trợ đầu tư các thiết bị công nghệ hiện đại phục vụ cho việc ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hoạt động KHCN, đặc biệt trong bối cảnh chuyển đổi số (như: trang bị các phần mềm phục vụ cho công tác quản lý, cập nhật thông tin, khai thác thông tin, số hóa cơ sở dữ liệu về KHCN) để nâng cấp Cổng thông tin điện tử của Viện và góp phần nâng cao năng lực tổ chức cung ứng dịch công về NCKH của Học viện, tạo nguồn lực quan trọng, phục vụ trực tiếp cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức của Học viện HCQG trong xu thế hội nhập quốc tế □

Tài liệu tham khảo:

1. Học viện Hành chính Quốc gia. *Dự thảo Kế hoạch phát triển khoa học và công nghệ theo Chiến lược phát triển của Học viện Hành chính Quốc gia giai đoạn 2022 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045.*

2. Quyết định số 372/QĐ-BNV ngày 02/6/2020 của Bộ trưởng Bộ Nội vụ phê duyệt Chiến lược phát triển Học viện Hành chính Quốc gia giai đoạn 2020 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

3. Viện Nghiên cứu Khoa học Hành chính. *Báo cáo kết quả hoạt động của Viện Nghiên cứu Khoa học Hành chính 2015 - 2022.* Hà Nội, tháng 4/2022.